הרואה אכתם על בשרה כנגד בית
התורפה טמאה ושלא כנגד בית
התורפה טהורה על עקבה ועל ראש גודלה
טמאה על שוקה ועל פרסותיה מבפנים
טמאה מבחוץ טהורה ועל הצדדין מכאן
ומכאן טהורה בראתה על חלוקה מן החגור
ולמטה טמאה מן החגור ולמעלה טהורה
גראתה על בית יד של חלוק אם מגיע כנגד
בית התורפה טמאה ואם לאו טהורה דהיתה
פושטתו ומתכסה בו בלילה כל מקום
שנמצא בו כתם טמאה מפני שהוא חוזר
וכן בפוליום: **גמ'** אמר שמואל הבדקה
קרקע עולם וישבה עליה ומצאה דם עליה
טהורה שנאמר 1 בבשרה ועד שתרגיש
בבשרה האי בבשרה מיבעי ליה (א)שמטמאה
בפנים כבחוץ ב)א"כ לימא קרא בבשר מאי
בבשרה שמע מינה עד שתרגיש בבשרה
ואכתי מיבעי ליה ג)בבשרה ולא בשפיר ולא
בחתיכה תרתי שמע מינה תא שמע ד)האשה
שהיא עושה צרכיה וראתה דם רבי מאיר
אומר אם עומדת טמאה ואם יושבת טהורה
היכי דמי אי דארגשה יושבת אמאי טהורה
אלא לאו דלא ארגשה וקתני עומדת טמאה
זלעולם דארגשה ואימור הרגשת מי רגלים
הואי עומדת הדור מי רגלים למקור ואייתי דם
ויושבת טהורה ת"ש חעד שהיה נתון תחת הכר
ונמצא עליו דם אם עגול טהור ואם משוך טמא
היכי דמי אי דארגישה עגול אמאי טהור אלא
לאו דלא ארגישה וקתני משוך טמא לא לעולם
דארגישה ואימור הרגשת עד הואי משוך ודאי
מגופה אתא עגול טהור תא שמע ה)נמצא על
שלו טמאין וחייבין בקרבן נמצא על שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן נמצא
על שלה לאחר זמן טמאים מספק ופטורין מן הקרבן היכי דמי אי דארגישה
לאחר זמן אמאי פטורין מן הקרבן אלא לאו דלא ארגישה וקתני נמצא על
שלה אתיום טמאין וחייבין בקרבן לא לעולם דארגישה ואימא הרגשת
שמש הוה תא שמע נמצאת אתה אומר ג' ספקות באשה טעל בשרה ספק
טמא ספק טהור טמא על חלוקה ספק טמא ספק טהור טהור ובמגעות
ובהיסטות הלך אחר הרוב מאי הלך אחר הרוב לאו אם רוב ימיה טמאין
טמאה ואע"ג דלא ארגשה לא אם רוב ימיה בהרגשה חזיא טמאה דאימור
ארגשה ולאו אדעתה אמר מר על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא על
חלוקה ספק טמא ספק טהור טהור ה"ד אי מחגור ולמטה על חלוקה אמאי
טהור והא תנן מן החגור ולמטה טמא ואי מחגור ולמעלה על בשרה אמאי
טמא והתנן ראתה דם על בשרה שלא כנגד בית התורפה טהורה אב"א
מחגור ולמטה ואב"א מחגור ולמעלה אי בעית אימא מחגור ולמטה יכגון
שעברה בשוק של טבחים על בשרה מגופה אתאי דאי מעלמא אתאי על
חלוקה מיבעי ליה אשתכוחי על חלוקה מעלמא אתא דאי מגופה אתא על
בשרה מיבעי ליה אשתכוחי ואיבעית אימא מחגור ולמעלה ככגון דאזדקרה
על בשרה ודאי מגופה אתאי דאי מעלמא אתאי על חלוקה איבעי ליה
אשתכוחי על חלוקה מעלמא אתאי דאי מגופה אתאי על בשרה איבעי
ליה אשתכוחי קתני מיהת על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא ואע"ג
דלא הרגישה ועוד תנן הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה טמאה
ואע"ג דלא הרגישה אמר רב ירמיה מדפתי מודה שמואל שהיא טמאה
מדרבנן

הרואה. כנגד בית התורפה. אותו מקום דאיכא למימר דם מאותו מקום נפל להכתם וטמאה: **על עקבה ועל ראש גודלה טמאה.** ראש גודלה של רגל. ובגמרא [נח.] מפרש טעמא: **מבפנים.** בין שני שוקים כל גובהן מן הארץ: **מבחוץ.** מכאן ומכאן: **לצדים.** אחורי השוק כל גובהן כנגד העקב ולפניו כל גובהן כנגד הרגל: **מן החגור ולמטה.** כנגד בית התורפה הוא: **אם מגיע כנגד בית התורפה.** כגון שנמצא בראש בית ידה סמוך ליד שפעמים שפושטתן מזרועה ונופל כנגד מטה: **שלא כנגד בית התורפה.** כגון שנמצא סמוך לכתפה: **שהוא חוזר.** פעמים שראש החלוק נהפך כלפי פניה שלמטה: **וכן בפוליום.** מעפורת שמתכסה בו. אוריי"ל בלע"ז: **גמ' צרכיה.** מטלת מים: **עומדת טמאה.** דאיידי דדחיק לה עלמא דמעומד השתינה ולא יכלה לעצור הדור מי רגלים למקור ואייתו דם: **יושבת טהורה.** דמכה יש לה במקום מי רגלים שאין דרך דם נדה לצאת עם מי רגלים: **עד.** סדין שבודקת בו: **עגול.** אין זה דם בדיקה דדרך קינוח להיות משוך: **דארגישה.** בשעת בדיקה ועגול להכי טהור לעולם דאימור הרגשת עד הואי שליערתה בדיקת העד: **על בשרה ספק טמא ספק טהור טמא.** כולו מפרש לקמן: **ובמגעות ובהיסטות הלך אחר הרוב.** אשה שלא מצאה כתם והרי היא מחזקת עצמה בספק נדה כגון שאין לה וסת ורגילה לראות תדיר ונגעה או הסיטה הלך אחר רוב ימיה אם רוב ימיה רגילה לראות מגעה והסיטה טמא ואע"ג דהשתא לא ארגישה: **דאזדקרה.** זקפה עצמה לאחוריה ואע"ג דעברה בשוק של טבחים טמאה דאי מעלמא אתאי על חלוקה איבעי לה לאשתכוחי:
מדרבנן

הרואה כתם. ת"ש האשה שעושה צרכיה. תימה מאי מהדר אפירכות הא כמה משניות פ' בא סימן ודם הנדה בדיני כתמים וליפרוך מינייהו ולא שייך לשנויי עלייהו לא הרגשת עד ולא הרגשת שמש ואומר הר"י דמדיני כתמים ליכא למפרך דהיינו יכולין להעמיד שיש זמן מרובה משעת הכבוס ואימור הרגישה ולאו אדעתה אבל בשמעתין פריך מכתמים דבבשרה דאין רגילות שיהא כתם בבשר בלא דעתה שלא ייבש ויפול מיהו ברייתא דג' ספקות דמייתי לקמן פריך מחלוקה כמו שנפרש בההיא וי"ל דמשמע דזמן מועט היה שם דומיא דבשר ומשני דמזמן רחוק הוה ואימור ארגשה ולא אדעתה אי נמי כיון דרוב ימיה טמאים יש לחוש: **אימור** הרגשת שמש הואי. וא"ת אמאי לא נקט הרגשת מי רגלים כמו לעיל ואע"פ שלא הטילה כדאמר בריש מכילתין והל"ל לכסבור' הרגשת מי רגלים הוא וי"ל דהכא זמן מועט בין תשמיש למציאת הדם והיתה יודעת אם תרגיש במי רגלים אבל לעיל בין פקידה לפקידה יש זמן ארוך והרבה פעמים יש הרגשת מי רגלים בינתיים: **ובמגעות** ובהיסטות הלך אחר הרוב. פ"ה אשה שאין לה וסת ורגילה לראות תדיר ובודקת עצמה תמיד וכל זמן שלא בדקה עצמה מחזקת עצמה בטומאה הלכך אם רוב ימיה היא טמאין טמאה וזהו תימה שזו החומרא לא מצינו בשום מקום דהא אשה שיש לה וסת דיה שעתה וטומאה דמעת לעת אינה אלא באין לה וסת ולא מפקידה לפקידה ואפי' ברואה וכ"ש הכא דאין כאן אלא כתם ואין לחלק בין רואה תדיר בין שאינה רואה תדיר ונראה דקאי אנמצא על חלוקה (ספק טמא ספק טהור) וקאמר דאם ו) אחרי מציאת הכתם רוב ימיה טמאין טמאה ואף על גב דעברה בשוק של טבחים ולא אמרינן אי מגופה אתא על בשרה איבעי ליה לאשתכוחי: **אמר** מר על בשרה כו'. ולבסוף פריך מינה לשמואל והא דלא פריך מינה ברישא אלא פריך ממגעות והיסטות דסיפא ברישא משום דפשוט הוא יותר אבל רישא מיבעי ליה לתרוצי ברישא והדר פריך מינה: **על** בשרה ודאי מגופה אתאי. וא"ת מאי שנא דלקמן בשמעתין גבי לבשה שלשה חלוקות ועברה בשוק של טבחים תולה אפילו בתחתון ולא אמרינן אי איתא דמעלמא אתאי אעליון ה"ל לאשתכוחי ויש לומר דהתם לפעמים שהיא מגלה חלוקה העליון ואתי על התחתון אבל אין דרך לגלות בשרה: **קתני** מיהא על בשרה כו'. וא"ת ומאי קושיא ה"נ אימור ארגשה ולאו אדעתה כדאמר לעיל וי"ל דהתם דרוב ימיה טמאין יש רגלים לדבר שיש לתלות בהרגשה ולאו אדעתה אבל הכא אין שום הוכחה שנתלה בהרגשה ולאו אדעתה שאין רק שעה מועטת שהוא על בשרה:
כרכי

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ח סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קץ סעיף יא:
ב ב מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף יב:
ג ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:
ד ד מיי' שם הלכה יא טוש"ע שם סעיף יד:
ה [מיי' שם הל"א טוש"ע שם סעי' א וסי' קפג סעי' א]:
ה ו מיי' שם הלכה ז סמג שם טור ש"ע שם סעיף י ועיין בטור:
ו ז מיי' פ"ה שם הלכה יז סמג שם טוש"ע י"ד סימן קצא:
ז ח מיי' שם פ"ד הלכה יח סמג שם טוש"ע י"ד סימן קצ סעיף לד:
ח ט י כ מיי' שם פ"ט הלכה יט והלכה כ והלכה כא ועיין בהשגות ובמ"מ סמג שם טור ש"ע י"ד סי' קצ סעיף יא וסעיף יב וע"ש:

תוס' הרא"ש

הרואה כתם. עד שתרגיש בבשרה. קס"ד דשמואל מטהר לגמרי משום דלא ארגש' ותימה אמאי לא פריך לשמואל מכמה מתני' דאיירו בכתמים טמאים אע"ג דלא ארגשה הא דתנן בפ' בא סי' הרואה כתם הרי זו מקולקלת. ובפ' דם הנדה הכתם שנמצא בחלוק. ובפרקין דתנן מחגור ולמטה טמאה וליכא לשנויי בה לא הרגשת עד ולא הרגשת שמש. וע"ק כיון דשני ממגעות והיסטות אימור הרגישה ולא אדעתה מאי פריך ליה תו מעל בשרה ספק טהור ספק טמא ומתניתין דכנגד התורפה דבהנהו נמי איכא למימר אימור ארגישה ולאו אדעתה אע"ג דקאמר אם רוב ימיה בהרגשה חזאי רוב נשים אינן רואות אלא בהרגשה וי"ל דמכולהו הנהו מתניתין דכתמים לא הוה מצי לאקשויי משום דאימור מזמן מרובה יצא הכתם מגופה ואימר ארגשה ושכחה לפיכך פריך ליה מכל הנך מתניתין שיצא ממנה הדם מזמן קרוב ואי ארגישה היתה יודעת וכן מכתם שנמצא על בשרה מזמן קרוב בא ואי מזמן רחוק אתא אין דרך כתם להתקיים על בשרה כי הזיעה מעבירתו. אף על גב דבמגעות והיסטות דפריך מינה היינו שנמצא הכתם על חלוקה משום דכיון דרוב ימיה טהורים(א) מסתמא מזמן קרוב בא הכתם א"ה משני ליה שמא מזמן רחוק בא וארגשה ולאו אדעתה: וקתני עומדת טמאה. הק' ר"מ אדמקשי ליה מדר' מאיר ליסייעיה מר' יוסי דפליג עליה ואמר בין כך ובין כך טהורה ושמואל גופיה פסיק לקמן כותיה ותירץ דפריך הכא אפי' מר' יוסי דע"כ לא פליג ר' יוסי אלא משום דאין דרך דם המקור לצאת עם מי רגלים. אבל עומדת ויושבת בלא מי רגלים טמאה אע"ג דלא ארגישה דאי בלא מי רגלים מטהר ר' יוסי והאי דנקט מי רגלים להודיעך כחו דר"מ אדרבה לשמעינן בלא מי רגלים להודיעך כחו דרבי יוסי דהוא כח דהיתירא והלכתא כותיה:

משוך טמא. אפי' בכל שהוא דאי ממאכולת אתא לא הוה משוך: עגול טהור כי ליכא כגריס. ועוד הני מפרש לה בשילהי פירקין: **רוב** ימיה טמאין. פרש"י אין לה וסת ורגילה תדיר לראות וקשה לפירושו אמאי היא בחזקת טמאה והלא אפי' בודאי ראתה לא מטמינן אלא מעת לעת אשה שאין לה וסת והיכא שלא ראתה פשיטא דלא מוקמינן לה ברואה. ונראה לפרש דקאי על חלוקה ספק טמא ספק טהור ומפרש לה בסמוך שעברה בשוק של טבחים וטהור דקאמר מיירי לבעלה אבל לטהרות אי רוב ימיה טמאה אמרינן דמגופה אתא דאם איתא דמעלמא אתאי על חלוקה איבעי לאישתכוחי אע"ג דלקמן אמרינן לבשה ג' חלוקין ועברה בשוק של טבחים תולה אפי' בתחתון ולא אמרינן אעליון איבעי ליה לאישתכוחי משום דזימנין דמגבהת שני חלוקין העליונים אבל כולם אינה רגילה להגביה משום שלא יראה בשרה: **קתני** מיהא על בשרה. מהך רישא הו"ל למיפרך תחילה אלא משום דפריך מסיפא דפשיטא

א) [כני' נ"ל טמאים]

מסורת הש"ס

א) [לעיל כא: מ. מא:], ב) [לעיל כא:], ג) לעיל כא:, ד) לקמן נט: [לעיל יד:], ה) לעיל יד. וש"נ, ו) גי' ר"מ קודם,

תורה אור השלם

1. וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד הָעָרֶב: ויקרא טו יט

לעזי רש"י

אוריי"ל. צעיף.

מוסף רש"י

שמטמאה בפנים כבחוץ. מאחר שיצא מן המקור לפרוזדור והעמידו כותליה מיד היא מטמאה, משא"כ בזב ובעל קרי דאין מטמאין עד שתצא טומאתן לחוץ (לעיל כא:). **בשפיר.** עור הולד קודם שנבראו בתוכו גידים ועצמות ובשר (שם). **צרכיה.** מטילה מים (לעיל יד:). **עומדת טמאה.** דכיון דדחוקה היא, הדור מי רגלים למקור ואייתי דם, והכי מפרש בפרק האשה (לקמן נט:) **ואם יושבת טהורה.** דממקום מי רגלים הוא בא ואין טמא אלא דם המקור (שם). **נמצא על שלו.** דם על המפה שקנח בה אחר תשמיש (שבועות יח.) ואפילו לאחר זמן, ששהה לאחר בעילה זמן ארוך קודם קינוח, בידוע שהיה דם בשעת תשמיש (לעיל יד.). **טמאין.** שניהם טומאת שבעה, כדין בועל נדה, כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו (שם) היא משום נדה והוא משום בועל נדה, דודאי ראתה דם קודם בעילה או בשעת בעילת תשמיש (שבועות שם) שאין דרך האיש לצאת ממנו דם (יומא ו.). **וחייבין בקרבן.** שניהם (שבועות שם) ודאי בשעת תשמיש היה ובועל נדה בשוגג הוה וחייבים שתי חטאות (כריתות יז:). **אותיום.** מיד לאחר בעילה (לעיל יד.) לשון יוני הוא, כלומר לאחר תשמיש (כריתות שם) שקנח בפרישת יציאת השמש מיד, **טמאין.** ודאי (יומא ו.). **נמצא על שלה לאחר זמן.** כלומר שהרחיקה בדיקה (שם) לאחר אותיום (לעיל יד.). **טמאים** מספק שניהם שבעה ימים, ומיהו טומאת ספק הוא לתלות אבל לא לשרוף (שם).